

vání mezd a platů bez současného odstraňování našich organizačních poruch mohlo by vésti k inflaci důchodu a utvrzovalo by dosavadní nehospodárny stav.

Redaktor Pistorius uvedl, že vědecké řízení práce ve výrobě je prováděno především v oblasti technické a v druhé řadě v oblasti organizační, že však důležitá složka, kterou můžeme nazvat »lidským činitelem« zůstává nemnoze v praxi vědeckým řízením práce nedotčena. Čím více věda, jako psychotechnika, fyziologie a sociologie rozrůstají, tím více objevuje se neudržitelnou nedostatečná péče průmyslu o lidského činitele. V péči o lidského činitele ve výrobě jsme v poměru k celkové úrovni doby značně opožděni. Přednášející pojednal potom o základní formě péče o lidského činitele, o výběru a umístění dělníka ve vědeckém řízení práce prostřednictvím psychotechniky a lékařství. Věda jest připravena úspěšně pomoci při provádění péče o lidského činitele výroby, průmysl však používá jejich služeb dosud nedostatečně. Péče o lidského činitele ovšem byla by pro dělnictvo i pro podnikatele velmi málo prospěšnou, kdyby nebyla oživena duchem opravdového lidství těch, kdož ji provádějí a kdyby tento duch nebyl posilován přesvědčením, že mravní krása poměru člověka k člověku doporučuje se nejen v životě soukromém a veřejném, nýbrž i v hospodářství. Má-li hospodářství prospívat lépe než dosud a nemá-li býti vysazeno škodlivým otřesům, musí býti jeho vedoucí ideou člověk a jeho vlastnosti i potřeby.

Dr. Jindřich.

Nemocenské pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách je stále ještě návrhem, který neuzrál ani tak dalece, aby mohl býti předložen Národnímu shromáždění. A přece patří k našim nejdéle připravovaným osnovám. Již v letech 1923--1928 vypracovala ministerská komise odborníků a skupinových zájemců pod předsednictvím exministra Dr. Hotowtze návrh zákona pro toto nové odvětví sociálního pojištění. Vědecké řízení její práce, jakož i objektivní rozvrstvení jejích členů, skýtaly záruku obezřelého a solidního postupu a tím i možnost brzkého projednání elaborátu. Avšak návrh se roku 1928 do sněmoven nedostal, poněvadž se jím počalo zabývat ministerstvo sociální péče za účelem revise a korektur. Zatím postupem času zmizela původní svornost mezi průbojnými složkami interestů a dnes přicházejí všechny odborové organizace s novými návrhy na úpravu nemocenského pojištění soukromých zaměstnanců. Jsou to převážnou měrou připomínky odporující staré komisijské předloze a současně mezi sebou protichůdné. Částečně má změněné nazírání politických a odborářských skupin svou příčinu ve změněných poměrech. A poněvadž největší brzdou blízkého uzákonění je problém budoucí organizace, koření tyto rozpory na jedné straně ve velkém rozmachu t. zv. úřednických nemocenských pojišťoven u nás za poslední léta a současně na druhé straně v té okolnosti, že vzrůstají i nem. pojišťovny gremiální, které mají proti úřednickým nevýhodu v tom, že nejsou spiaty ani administrativně ani odborářsky (politicky), nikoliv však v menším počtu členstva. Odtud hrozí gremiálním pojištěncům dvojí nebezpečí: buď, že nebudou pojeti do centrální organizace nem. pojištění soukromozaměstnaneckého, k níž asi na štěstí dojde, aneb, že budou politicky při brzké fusi majorisováni. Zdá se bohužel, že znovu o osnově zákona rokující členové min. komise si neuvědomují dost jasně, že je třeba nem. pojištění soukromých zaměstnanců takového organizačního řešení, které by přinášelo decentralisovanou centralisaci všech dosavadních soukromozaměstnaneckých nem. pojišťoven, aniž by při tom hůře organizovaná menšina byla ve své politické individualitě ohrožena. Postuláty účelné administrativy, vrcholné léčebné péče, a racionalisace vůbec, to vyžadují v míře nejvyšší. Současně je nutno, aby nová organizace nebyla rozseknutím veškerého sociálního pojištění soukromozaměstnaneckého na dvě nekolaborující odvětví, pensijní a nemocenské, ale, aby jí byl přirozený vztah mezi Všeobecným pensij-

ním ústavem a nemocenskou centrálou, jejíhož jména dosud ani neznáme, co nejvíce utužen. Že musí býti při tom do zákona pojata zásada inkompatibility funkcí, uzná jistě každý slušný a inteligentní člověk. — Bylo by opravdu na neprospěch 300.000 pojištěnců, kdyby jejich dobrá věc měla býti odsunována dále pro nemožnost dohodnouti se za tak jasné situace, neb platné normy (zák. dělnický č. 221/24 ve znění nov. č. 184/28 a několik §§ staříckého zák. č. 33/1888 zachovaných zák. č. 117/26) — jsou při stále vzrůstajícím pokroku věd soc. pojištění sloužících i při větších požadavcích pojištěnců ode dne ke dni víc a víc nedostačujícími. Potužil.

Nezaměstnanost v Československé republice. Ochabnutí československého průmyslu, které po vlně vzestupu vyvrcholené v r. 1928 nastalo téměř ve všech průmyslových odvětvích, zhoršilo trh práce a z toho vznikající nezaměstnanost nebyla ani zahájením jarní sezony zastavena, naopak počet nezaměstnaných vykazuje stále vzestupnou tendenci. Ciferně jevil se vzrůst nezaměstnanosti za únor t. r. o 12.265 osob zejména v živnostech stavebních, kovoprůmyslu a průmyslu textilním. Tento vzestup nezastavil se ani v březnu, kdy jinak pravidelně počet nezaměstnaných uchazečů o práci se snižuje. Následkem toho též práce přes čas za měsíc únor oproti lednu t. r. značně poklesla (ze 434 na 358 tisíc hodin), ačkoliv v jiných letech zaznamenán v těchto měsících sezonní vzestup. Letošní stav povolených hodin přes čas je nejnižší od r. 1923 a nedosahuje ani jednu třetinu úhrnu loňského.

Počet nezaměstnaných dosáhl v únoru cifry 86.156 osob, z čehož připadá na kovoprůmysl 7778 (v loni 3265), na živnosti stavební 15.301 (v loni 10.704) a průmysl textilní 9789 osob (v loni 5249). Pouze v hornictví, průmyslu lučebním a průmyslu kameninovém a zeminném počet nezaměstnaných se nepatrně snížil. (Dle Zpráv Národní banky Československé.) Oma.

Vystěhovalecké hnutí z Československé republiky. V únoru t. r. vydáno bylo 2180 vystěhovaleckých pasů. Za cíl cesty označeny státy evropské v 1330 a zámoří v 850 případech. K dopravě převzato do Spojených států severoamerických 444, do Argentiny 226, do Kanady 287 a ostatních států 12 vystěhovalců. (Dle Zpráv Národní banky Československé.) Oma.

LITERATURA.

Guido de Ruggiero: Dějiny evropského liberalismu. — Politická knihovna, řada II., kniha X., stran 515, 8°. Orbis Praha 1929. — Kniha se rozpadá vlastně na dvě části. Historická část, po úvodě, v němž jest vyličenno společenské a duchovní prostředí, z něhož vyrostly předpoklady liberalismu, podrobně líčí odlišný vývoj liberalismu v Anglii, Francii, Německu a Itálii a jak myšlenkové proudy jednotlivých těchto zemí na sebe působily, se prostupovaly, vyrůstaly často do protikladných výstřelků, které odumíraly, aby zdravé jádro se mohlo dále vyvíjeti a vytvářeti synthetický celek. Dějiny těchto států jsou tu často osvětleny s nezvyklé strany. Myšlenka liberalismu prodělává postupně nejnutnější změny, vyplývající z prostředí společenského i historického. To, co se nazývalo před léty liberalismem, jest často v naprostém odporu s tím, co se jím rozumí dnes. Jen jádro, obalené slupkou nedomyšlených forem a historických omylů, je všem typům liberalismu, jak se vyvíjely v různých zemích i dobách, společné. A to je svoboda. Také tento pojem prodělává svůj vývoj, vyrůstá několikrát ve formy, které jsou na konec holou nesvobodou a zase se vrací a očišťuje jeho původní, pravý význam. Svoboda dává vyrůstí jiným proudům, které využívají jejích zkušeností a slabostí, aby ji tlumily a dusily, ale na konec vždy přece i v nich liberální pojetí ožívá a převažuje.